

להחזיר

את עקורי איקרית ובירעם -

מיד!

- אורי אבנרי
- פרופ' ע. א. סימון
- פרופ' יעקב טלמון
- ישעיהו יריב
- שרה בריטברג
- פרופ' מיכאל הרסגור
- פרופ' דוד מנדלסון
- רחל אבנרי
- נירה לונדון
- יגאל תומרקין
- פרופ' אוריאל סימון
- דן קדר
- חיים חפר
- ד"ר יהודה נאמן (ג'אד)
- יאיר גרבוז
- אילי גורליצקי
- אריק איינשטיין
- אריק לביא
- רחל רביד
- פיצו בן-צור
- גרשון פלוטקין
- עדי סמל
- פרופ' אלקנה מרגלית
- פרופ' חנן אופנהימר
- עפרה בן-עמי
- פיטר פריי
- חיים לובין
- אלישע גת
- מייק מרסנר
- עירד מלכין
- ז'נט מלכין
- רפי זכרוני

(המשך מעמוד 45)

נפרדתי והגעתי לצריפין ליחידה אחרת של החיל. שם עבדתי על ביצוע אבטרי פוסים במיכשור טכני חדש. באותה תקופה מימן לי אבי את הוצאת רשיון-נהיגה, וכבר הספקתי להיכשל במבחן מעשי אחד. את הכסף שהיה לי ביזבוזי, ומכיוון שהיו לי בעיות כספיות תמידיות עם אבי, עמ' דתי בפני בעיות קשות. הייתי בחור צעיר שחי ממשכורת צבאית, ואבי לא תמך בי בכסף בצורה סדירה. אם כי פהרושם היה נותן לי סכום זעום.

"לא רציתי

לגנוב"

לא רציתי לגנוב, אך גם להיות מכסף זה לא יכולתי. לכן נסעתי לקצינת-המבחן שלי, והתייעצתי איתה. היא סידרה לי תמיכת-סעד בסך 50 ל"י בחודש, ויחד עם המשכורת הצבאית היו לי 170 ל"י לחודש.

מאוחר יותר פניתי לקצין בכיר, שהיה סגן-מפקד היחידה-לטיפול-מיוחד-בנוער-ררי-חיילים. הוא היה אחד מ"הדחפורים" אשר פילסו עבורי את דרכי לצה"ל. הסברתי לו את הבעיה, והוא סידר שצה"ל יכיר בי כחייל בודד, מה שהוסיף לי עוד 170 לירות. כך הייתי עם 340 לירות בחודש.

עוד שיגעון אחד היה לי בראש, והוא - רשיון נהיגה. חברי ממעון נכייצה"ל רצו לתת לי את המכונית שלהם, אך לא נהגתי, כי לא היה בידי רישיון ופחדתי להסתבך.

ביקשתי ראיין עם קצינת-הסעד ביחידתי, וממנה קיבלתי אישור לעבוד בשעות שלאחר יום השירות בצבא, כי בבסיס שבו הייתי יצאתי בכל יום לבית.

חיפשתי, ומצאתי עבודה במעבדה לפיזיקה פילמית צבעונית. עבדתי שלושה לילות בשבוע, משעה שבע בערב עד שבע בבוקר, ובכל בוקר הייתי יוצא מהעבודה ונוסע לבסיס. שם הייתי מתפקד כחייל עד שעה חמש אחר-צהריים. אחת לשבועיים הייתי עובד בשבת בבוקר, משעה עשר עד ארבע אחר-צהריים, ואז הייתי מרוויח כפול על כל שעת עבודה. השתכרתי עשר לירות לשעה ביום רגיל, ועשרים לירות בשבת. בכסף זה מימנתי לעצמי את שעורי-הנהיגה על כל ההוצאות הנלוות. וביום בהיר אחד החזקתי בידי רשיון-נהיגה.

לא היו לי חיי-חברה פעילים באותה תקופה, כי הייתי עובד קשה ביום ובלילה. בימים שבהם לא עבדתי, הייתי ישן כדי להחזיר לעצמי את מיכסתי-השינה החסרה.

עלילות

אבי

אבי חי בדירה יחד איתי, ומדי פעם היה יוצא לבלות עם כל מיני נשים שהכיר. יום אחד הודיע לי שאני מוזמן לארוחת-ערב אצל אשה שייתכן שיבוא עימה בבית-נישואין.

שמחתי מאד על כך. רציתי שהוא יינשא, ואז יוריד ממני את לחצו. הוא לא הבין את צרכי וחילוקי-הדיעות בינינו והתיכור כים על דברים של מהיבכך היו עניין שבשיגרה.

כשהייתי מבקש ממנו כסף, היה תמיד שואל לשם מה. אוי לי אם פעמיים בשבוע הייתי מזכיר סרט. מייד הייתי מוקע כבוד בון, ולך תסביר לו שכיום הבילוי הוול ביותר הוא סרט, ומייד יענה "בזמני לא היו סרטים, ובכל זאת אנשים חיו". מיס' ערה? הם מלהזכיר! "אפשר לאכול בבית ברבע מחיר, למה סתם לבזבז?" לך שאל אותו אם הוא היה מביא בחורה הביתה, לאכול ארוחת-ערב? מה בכלל היה לאכול בבית? שימורים וחביתה עם נקניק?

זכור לי שפעם הבאתי בחורה הביתה. היא ראתה את ההזנחה ואת הליכלוך בבית, ומייד הפשילה שרוולים והחלה לנקות. מיום פטירת אמי, לא ידע הבית יד אשה, והיה מלא אבק, אבי לא יכול היה, מפאת גילו, לעבוד במיפעל וגם לנהל משק-בית.

זכור לי מיקרה אחד, אחרי שיחרורי מהכלא. במוצאי-החג הפסח, ביקשתי מאבי הלוואה על חשבון משכורתה מהמיפעל, כדי לצאת ולאכול "קצת חמץ" אחרי שבוע המצות, ואז הוא שלף חמש לירות, נתן לי ואמר: לך תקנה לך איוה פיתה. היה לו גם חמד מסוג אחר. למרות שהכיר את חברי, וידע שהם חברה טובים שרוקנים ממעשי-שטות, מה גם שהם מוגי

בלים עקב היותם נכים הרתוקים לכסאות גלגלים, תמיד דאג לי, ואם בימי שישי שבת הייתי מגיע הביתה אחרי חצות, הוא היה ממתין לי בפנינת הרחוב, סובב כהריוכה כאריה בסוגר.

חברי היו מביאים אותי הביתה במכו-ניותיהם, רואים אותו ומחייכים בסלחנות. לי זה היה עולה בבריאות. לא ידעתי איפה לקבור את עצמי מרב בושה. כמה שני-סיתי להסביר לו שאין סיבה לדאגה - לא השתכנע.

סיפרתי על קצה המזלג מעלילות אבי, וזה אולי יסביר מדוע שמחתי להומנה לארוחת-הערב. רציתי שיתחתן, והאמנתי שדבר זה יועיל גם לו וגם לי.

אבא

מתחתן

באותה ארוחת-ערב פגשתי את מי שעתידיה היתה להיות אמי החור-רגת. אולי זהו מושג מוזר ובלתי-מדויק כי ידעתי: אמא אחת היתה לי, ואשתו החדשה של אבי, למרות רצונה, לא תוכל להיות תחליף לאמי. אישית לא הייתי זקוק לה, אך מכיוון שהיה זה צעד חשוב עבור אבי, אשר בדידותו נמשכה כבר עשר שנים, קידמתי זאת בברכה.

יום אחד הם החליטו על נישואין, קבעו תאריך, והתחתנו. עברנו לגור בדירת ה-אשה, ודירת אבי נרשמה על שמי.

בשיחות שקיימתי עם אבי הוא אמר לי, שאשתו-לתידי התרשמה ממני לטובה ומ-חבבת אותי מאד. זה שימת אותי אך הסברתי לו שלמרות הכל, לא תוכל מע-רכת-יחסים זו ביני לבינה להיות כיחסים בן ואמו. די היה עבורי אם יהיו בינינו יחסי-ידידות טובים.

בתחילה הרגשתי נהדר בביתי החדש. האוכל היה מגוון ובאיכות גבוהה, ואשתו של אבי ניהלה משק-בית מופת. אני הייתי באותו זמן על סף שיחרורי מהצבא, והייתי מגיע כל יום הביתה. כסף-כיס לא הייתי מקבל מאבי, ואת צרכי השתדלתי לספק בעצמי. הייתי מצלם את החיילים והחיילות בבסיס, שבו שירתתי, ומכיוון שיש לי חוש לענייני צילום, התמונות היו מתקבלות באיכות מעולה והייתי מוכר אותן. את הרווח הייתי מנצל ככסף-כיס.

לאט לאט, עבר פרק הזמן הראשון ועימו חלפה תקופת "ירח הדבש". היתה זו מעין תקופת הרצה. אני השתדלתי לעזור בכל דרך, כשהחליטו אבי ואשתו להדביק טפטים בדירתם סידתי עבורם את התיקרה, כדי לחסוך בהוצאות. אחר-כך החלה תקופת-החיכוכים, שהסתיימה בהכרות-מילחמה סמוייה מצידה.

כאשר אבי היה בעבודה, או כשנעדר מהבית מאיון סיבה, לא היתה מכינה לי אוכל כבעבר. אם חלילה נגעתי באוכל, היתה מתנפלת עלי ואומרת שהארוחה שאכלתי היא של מישהו אחר, או מיועדת ליום המחרת. היינו מגיעים לעימותים בכל פעם שאבי לא היה בבית, אך כשהיה נוכח היתה התנהגותה נופת-צופים, ואבי תמיד בירך אותי ואת עצמו על שגורלו הפגיש אותנו איתה.

באחד הוויכוחים שלה איתי העירה לי שהיא הסכימה שאגור אצלה כי ידעה שאני חייל, אך לא ידעה שאני כל יום בבית.

דיברתי עליך עם אבי, והודעתי לו שאני עומד לעזוב את הבית. הוא אמר לי שהעניין יוסדר, ושיכנע אותי להישאר. נשארתי, אך לא סיפרתי לו כלום, היא, כשראתה שהדרך פנויה, המשיכה בשלה. בינתיים שוחררתי מצה"ל, והתחלתי לע-בוד. הייתי מרוויח משכורת מכובדת, ומשך מיספר חודשים חסכתי ממנה. רציתי לקנות מכונית. הייתי עובד כמה שיותר, משתדל לעשות מכסימום שעות נוספות, וכשהייתי בא הביתה לא הייתי יוצא לבי-לות, כדי לחסוך בהוצאות. את ארוחותי כבר לא אכלתי בבית, אלא במיסעדה של המיפעל, ובבית הייתי רק ישן. בערבני שבתות ובחגים הייתי אוכל עם כולם, אבל השתדלתי כל הזמן, "לא להיות רעב". אחרי חודשים אחדים עמד לרשותי סכום כסף צנוע, ובעזרתו של אבי קניתי לי מכונית קטנה ממודל 64. התחלתי לחיות. הייתי חוזר מהעבודה, לוקח את המכר-נית ונוסע לבלות. סוף-סוף היה לי מקום, אינטימי משלי, שבו יכולתי להתעלס עם בחורות, כי הביתה לא יכולתי להביאן לצורך זה.

(ברשימה הבאה: העבודה עם נוער עברייני, ההשתקפות והפי-טורין מהעבודה.)